

A advent 4de zondag

M. Assumpta

18 december 2022

Eerste lezing (Jes 7,10-14)

Uit de Profeet Jesaja

Vreemde volkeren vielen Juda aan en hun koning Achaz had schrik.
Maar God de Heer stuurde de profeet Jesaja naar hem toe,
om te zeggen:

‘Vertrouw op de Heer, en vraag hem om een teken.
Het mag komen van beneden, uit het land van de dood,
of van boven, uit de hemel.’

Maar koning Achaz antwoordde:

‘Dat doe ik niet, ik wil de Heer niet uitdagen.’

Toen zei Jesaja:

"Luister, jij die een afstammeling bent van David!

Is het nog niet genoeg dat je het geduld van de mensen
op de proef stelt? Moet je nu ook nog Gods geduld op de proef stellen?
Je wilt God niet om een teken vragen.

Welnu, de Heer zal je ongevraagd zelf een teken geven:
het meisje dat nog maagd is,
zal in verwachting raken en een zoon krijgen.
Ze zal hem Immanuël noemen, God met ons.

Tweede lezing (Rom., 1, 1-7)

Begin van de brief van de heilige Paulus aan de Christenen van Rome

Deze brief is van Paulus, een dienaar van Jezus Christus.
God heeft mij de taak gegeven om het goede nieuws van God
aan de mensen te vertellen.

In de heilige geschriften staat al over dat goede nieuws geschreven.
Want God heeft er vroeger door zijn profeten al over gesproken.

Dat goede nieuws gaat over zijn Zoon Jezus,
die als mens geboren werd uit de familie van koning David.
Het werd duidelijk dat hij de zoon van God is,
wanneer hij na zijn dood weer tot leven werd gebracht,
door de kracht van Gods Geest.

Hij heeft mijn oude schuld vergeven, en mij tot zijn apostel gemaakt.

Mijn opdracht is het de niet-Joodse volken op te roepen
om in God te gaan geloven en Hem gehoorzaam te zijn.

Jullie horen daar ook bij.

Ook jullie zijn door Jezus Christus geroepen om bij Hem te horen.

Aan jullie allen in Rome, die door God bemind worden, zeg ik:
wees gezegend,
en mogen jullie vol zijn van de vrede van God de Vader
en van de Heer Jezus Christus.

Evangelie (Mt 1, 18-24)

Uit het heilig evangelie van onze Heer Jezus Christus volgens Matteüs

Dit is het verhaal van de geboorte van Jezus Christus:

Maria was verloofd met Jozef.

Ze waren nog niet gehuwd, en hadden nog geen gemeenschap gehad.
Op een dag bleek dat Maria uitzag naar de geboorte van een kindje.
Jozef dacht dat Maria van een andere man in verwachting was geraakt.
Daarom was hij van plan om de verloving uit te maken.
Hij wilde dat in stilte doen, om haar niet in opspraak te brengen.

Terwijl hij daarover dacht,
verscheen hem in een droom een engel van de Heer,
en die zei: 'Jozef, zoon van David,
wees maar niet bang Maria tot je vrouw te nemen.
Want dat in haar nieuw leven wordt gewekt,
gebeurt door de kracht van Gods woord.
Ze zal een zoon krijgen en je moet Hem de naam Jezus geven,
want Hij is degene die het volk zal bevrijden van hun schuld.'

Dit alles is gebeurd opdat waar zou worden
wat ooit door de profeet gezegd is, in naam van de Heer:
Zie, de maagd zal zwanger worden en een zoon baren,
en ze zullen Hem de naam Immanuël geven,
wat betekent: God met ons.

Toen Jozef uit zijn slaap wakker werd,
deed hij zoals de engel van de Heer hem had gevraagd.
Hij nam zijn vrouw Maria bij zich.

Homilie

Z en B

De evangeliepassage, die we zojuist lazen, komt uit het eerste hoofdstuk van Matteüs, verzen 18 tot 24.

Net daarvoor, in de verzen 1 tot 17, het begin dus van het Matteüsevangelie wordt een geslachtslijst van Jezus gegeven.

De lijst begint bij Abraham: 'Abraham was de vader van Izaak, Izaak van Jacob, Jacob van Juda, en zo verder.

En het eindigt met een andere Jacob: Jacob was de vader van Jozef, de man van Maria, uit wie Jezus geboren is, die Messias wordt genoemd.

Ook bij Lukas (Ik 3, 23-38) vinden we zo een geslachtslijst, op het ogenblik dat Jezus aan zijn openbaar leven begon.

Die lijst begint met: Aan het begin van zijn optreden was Jezus ongeveer dertig jaar. Naar men aannam was hij de zoon van Jozef, de zoon van Eli, de zoon van Mattat, ...

En dat gaat zo verder tot: de zoon van Adam, de zoon van God.

De meeste namen in beide lijsten komen niet overeen, behalve de voornaamste: Abraham, Izaak, Jacob en David.

Maar wat wel opvalt: beide evangelisten noemen Jozef als de vader van Jezus.

Nochtans wordt hij doorgaans niet gezien als de vader, maar als de voedstervader.

Want de echte vader zou de heilige Geest zijn geweest.

De eeuwen door heeft men daar toch wel moeite mee gehad.

Hoe kan dat nu dat iemand zwanger wordt van een Geest?

Hoe kan dat nu dat Jozef in het gebeuren geen rol heeft gespeeld?

Er circuleren daar meerdere grapjes rond. Of er wordt meewarig over Jozef gesproken.

Tot de jaren 1500 werd hij op schilderijen en iconen ook steeds als een bijfiguur afgebeeld, zich terugtrekkend in een hoekje.

Hoe komt dat?

Omdat de meest gebruikelijke vertaling van het Matteusevangelie, ook welke wordt voorgelezen in de liturgie, luidt: *De geboorte van Jezus Christus vond plaats op deze wijze. Toen zijn moeder Maria verloofd was met Jozef, bleek zij, voordat ze gingen samenwonen, zwanger van de Heilige Geest.*

Er bestaat een Bijbelvertaling, de 'Naardense Bijbel' genoemd, die in de Nederlandse vertaling probeert zo getrouw mogelijk de betekenis van de oorspronkelijke woorden weer te geven.

En daar luidt dat eerste vers: *Van Jezus Christus is de genesis – geboorte zo geweest: als Maria, zijn moeder, wordt uitgehuwelijkt aan Jozef, blijkt zij, voordat zij samenkomen, het in de schoot te hebben uit heilige geestesadem.*

Het klinkt een beetje eigenaardig, maar het verduidelijkt wel wat met dat vers in de grondtekst bedoeld zou kunnen zijn.

Laten we eerst stilstaan bij 'in de schoot hebben', in plaats van 'zwanger zijn'.

Wat zou daar de betekenis van kunnen zijn?

In onze taal kennen wij die term nog in de uitdrukking 'in de schoot geworpen worden'.

Dat betekent: iets krijgen zonder dat je er iets voor gedaan hebt.

Zo sprak men vroeger ook altijd over de geboorte van een kind: een kind krijgen. Het wordt je in de schoot geworpen.

Nu spreekt men van 'een kind maken'. Alsof de mens zelf de schepper van het leven is.

Maria keek uit naar een kind, dat haar gegeven zou worden.

En dat uitijken naar een kind, leefde bij Maria vanuit heilige geestesadem.

Maria wist zich – zoals iedere joodse vrouw – geroepen om het woord waar te maken dat God ooit tot Abraham had gesproken: ik zal een groot volk van je maken.

Zij geloofde dat haar een kind zou gegeven worden, die Gods heilige geestesadem concreet gestalte zou geven.

Zij behoorde tot diegenen die gevoelig waren voor de tekenen die naar God verwijzen, die

doen zeggen: 'ik hoor iets, ik zie licht in de verte'.

Zij wist zich geroepen om moeder te worden, en zo haar bijdrage te leveren tot Gods heilsplan.

Zij moet daar zo sterk in geloofd hebben dat Jozef zal vermoed hebben dat ze reeds zwanger was.

Maar in een droom werd hij gerustgesteld. Het tekent Jozef dat ook hij zich gedragen en gestuurd voelde, en zijn rol opnam in dat heilsplan van God.

Het is trouwens opvallend dat Jozef in de evangeliën nooit aan zet is. Hij voert uit wat hem in een droom wordt opgedragen: neem Maria maar tot je vrouw, vlucht voor Herodes naar Egypte, keer maar terug uit Egypte. En toen hij Jezus terugvond in de tempel verwonderde hij zich over wat over hem gezegd werd.

Het verhaal van Jezus' geboorte bij Matteüs is een verhaal van beschikbaarheid, zowel bij Maria als bij Jozef.

Beiden stellen zich ten volle open voor wat God met hen van plan is, beiden geloven dat ook hun kind een belangrijke opdracht wacht. Daarom noemen ze hem ook Jezus, wat betekent 'God redt', of ook Immanuël, God met ons.

Als wij ons voorbereiden om volgende week die geboorte van Jezus te gedenken, dan kunnen wij dat alleen maar door onszelf beschikbaar te stellen om Gods reddende aanwezigheid voelbaar en tastbaar te maken in onze omgang met elkaar.

Pierre Breyne

Wie wil reageren op deze homilie, kan dit doen via e-mail: pierre.breyne@outlook.com En daar krijg je een antwoord op.